

Innholdsoversikt

Forord til 6. utgave	5
I Innledning	23
1 Barnevernloven. Hovedprinsipper og grunnsyn.	23
2 Organisering og administrasjon av barnevernet.	30
3 Hvilke barn og unge loven gjelder for	36
4 Historikk.	39
5 Noen juridiske prinsipper og litt rettskildelære	44
II Tiltak og inngrep	46
6 Hensynet til barnets beste.	46
7 Bevisbedømmelse i barnevernsaker	52
8 Beviskravet. Bevisbyrden.	54
9 Undersøkelsessak	62
10 Hjelpetiltak.	71
11 Omsorgsovertakelse	83
12 Samvær etter omsorgsovertakelse	108
13 Oppheving av omsorgsovertakelse.	121
14 Adopsjon.	128
15 Tiltak for barn og unge med alvorlige atferdsvansker	136
16 Enslige mindreårige asylsøkere	144
17 Flytting av barn som ikke bor hos foreldre	145
18 Ettervern utover 18 år.	150
19 Akuttvedtak.	152
III Saksbehandlingen i kommunen	159
20 Forvaltningslov. Partsrettigheter og klage. Frister	159
21 Barnevernets taushetsplikt	166
22 Iverksetting av vedtak. Gjennomføring med tvang	176
23 Barnets mening og partsstilling. Barnets talsperson	179

IV	Fylkesnemnda	188
	24 Fylkesnemnda og nemndas vedtak	188
	25 Saksbehandlingen i fylkesnemnda	191
V	Domstolskontroll	197
	26 Rettslig overprøving i barnevernsaker	197
	27 Parter i retten og saksbehandlingen	204
VI	Fosterhjem og barneverninstitusjoner	223
	28 Fosterhjem, fosterforeldre og fosterbarn	223
	29 Institusjoner. Rettigheter under opphold	233
VII	Særlige emner	237
	30 Barnelov og barnevernlov	237
	31 Den europeiske menneskerettighetskonvensjon og FNs barnekonvensjon	241
	32 Barnevernets erstatningsansvar for feil og forsømmelser	247
	33 Strafferett og barnevern	262
	34 Internasjonal barne bortføring og menneskehandel	267
	35 Fri rettshjelp i barnevernsaker	270
VIII	Lovtekster og forskrifter	275
	36 Barnevernloven av 17. juli 1992 nr. 100	275
	37 Tvisteloven av 17. juni 2005 nr. 90, Kap. 36	310
	38 Oversikt over forskrifter	312
	39 Rundskriv, retningslinjer, veiledninger og brosjyrer. Prinsipputtalelser	315
IX	Register	319
	40 Forkortelser og litteraturhenvisninger	319
	41 Lovregister	324
	42 Domsregister	333
	43 Stikkordregister	338

Innholdsfortegnelse

Forord til 6. utgave	5
I INNLEDNING	23
1 Barnevernloven. Hovedprinsipper og grunnsyn	23
Det biologiske prinsipp	23
Mildeste inngreps prinsipp	24
Barnets beste	24
Rettsikkerhet og domstolskontroll	25
Sosiallovutvalget	25
Stortingskomiteen	25
Høyesterettspraksis	26
Ingen formålsparagraf om barns rett til bistand	27
Menneskerettigheter	28
Barnevernstatistikk	28
Litteratur	29
2 Organisering og administrasjon av barnevernet	30
Statlig barnevern	30
Kommunalt barnevern	31
Oppholdskommunen er ansvarlig	32
Overføring ved avtale mellom kommuner	33
Flytting under undersøkelsessak	33
Flytting etter vedtak om hjelpetiltak	33
Flytting etter forslag til fylkesnemnda	34
Flytting etter vedtak i fylkesnemnda	34
Fylkesmannen	34
Finansiering og egenbetaling	35
Oslo kommune	36
3 Hvilke barn og unge loven gjelder for	36
Barn som oppholder seg i Norge	37
Utlendingslov går foran barnevernlov	38
Under 18 år	38
Ufødte barn	38
Gravide rusmisbrukere	39
4 Historikk	39
Vergerådsloven	39
Barnevernsnemnda og 1953-loven	40

	Juristenes inntog i barnevernet	41
	Nytt i 1992-loven	41
	Tiden etter 1992-loven	42
	Litteratur	43
5	Noen juridiske prinsipper og litt rettskildelære	44
	Legalitetsprinsippet	44
	Materielle regler og saksbehandlingsregler	44
	Kompetanseregler	44
	Rettskildelære	44
	Tolkning	45
II	TILTAK OG INNGREP	46
6	Hensynet til barnets beste	46
	Først hjemmel, så barnets beste	46
	Barnets beste er også juss.	46
	Sakkyndige anvender sitt fag, ikke loven.	46
	Det biologiske prinsipp	46
	Stabil og god voksenkontakt	47
	Foreldres interesse	47
	FNs barnekonvensjon	49
	EMK	49
	Barnets beste og det biologiske prinsipp	50
	Barnets syn	51
	Må det foreligge spesielle forhold?	51
7	Bevisbedømmelse i barnevernsaker	52
	Bevisbedømmelse er avveining av bevis	52
	Bevisbyrde eller beviskrav er en regel om nødvendig sannsynlighet	52
	Fri bevisbedømmelse	52
	Skjønn	52
	Bevisbedømmelse om fremtiden	52
	Antakelser med fare for feilvurderinger.	53
	Vurderinger må bygge på antakelser	53
8	Beviskravet. Bevisbyrden.	54
	Oppsummering	54
	Beviskrav	54
	Omsorgsovertakelse	56
	Oppheving av omsorgsovertakelse	58
	Tvangsadopsjon	59
	Tvangsplassering som atferdstiltak	60
	Akuttvedtak	60

Bevis for å avskjære samvær ved fare for overgrep	62
Avslutning	62
9 Undersøkelsessak	62
Meldinger	62
Anonym melding	62
Tilbakemelding til melder	63
Undersøkelsessak	63
Inngrep i privatlivets fred	63
Rimelig grunn. Før indikasjon på omsorgssvikt	63
Gravid kvinne	64
Plikt til å undersøke	64
Å åpne undersøkelsessak	64
Partsrettigheter ved undersøkelse	65
Tre måneders frist	66
Ny undersøkelse	66
Omfanget av undersøkelsen	67
Innhenting av opplysninger	67
Taushetsplikt. Opplysningsplikt og meldeplikt	67
Forvaltningsmessig taushetsplikt	67
Yrkesmessig taushetsplikt	68
Hjemmebesøk	68
Enesamtale med barnet	69
Ikke adgang til å skjule melderens navn i fylkesnemnda . .	70
Sakkyndige	70
10 Hjelpetiltak	71
Foreldre med daglig omsorg må samtykke	72
Barnet må ha et særlig behov	73
Støttekontakt	74
Hjemkonsulent	74
Barnehage	74
Utdanning og arbeid	75
Økonomisk støtte	75
Fattigdom	76
Pålegg om barnehage	76
Å sette hjem under tilsyn	77
Foreldrestøttende tiltak	78
Samværsnekt kan ikke være hjelpetiltak	78
Plassering som frivillig hjelpetiltak	78
Fosterhjem som frivillig hjelpetiltak	80
PMT	81
MST	81
Tiltaksplan	82

Medisinsk undersøkelse eller behandling	82
Nødrett ved medisinsk behandling.	82
11 Omsorgsovertakelse	83
Kan-regel med grunnvilkår i første ledd og nødvendighet i annet ledd	84
Beviskravet.	84
Partsforholdet	84
Omsorgssvikt	85
Alvorlige mangler	85
Aktuell omsorgssvikt	86
Barn som ingen tar seg av	86
Syke eller spesielt hjelpetrengende barn	87
Barnemishandling	87
Foreldre uten omsorgsevne	87
Omsorgsovertakelse må være nødvendig.	88
Barnets beste må vurderes særskilt	89
Barnet må få bedre omsorg etter omsorgsovertakelse . . .	90
Må avveie velferdstap mot fordeler	90
Barnets syn.	91
Omsorgsovertakelse av nyfødte og privat plasserte.	92
Omsorgsovertakelse etter to års privat plassering	92
Rettspraksis	93
Rettslig overprøving og ugyldighet	93
Seks ukers gjennomføringsfrist	94
Plasseringsalternativer	95
Plasseringsalternativ må vedtas, men ikke konkretiseres	97
Konkret fosterhjem	97
Funksjonshemmede barn	97
Plassering i psykiatrisk institusjon.	97
Endring av plasseringssted.	98
Fosterhjems plassering hos biologisk forelder	98
Valg av plasseringssted	101
Plan for omsorgen	102
Oppfølging av barn og foreldre etter § 4-16	103
Foreldrenes bidragsplikt.	104
Foreldreansvar etter omsorgsovertakelse	104
Direkte daglig omsorg	105
Adopsjon	105
Medisinsk behandling	105
Religiøs oppdragelse	106

Samtykke til ekteskap	107
Skole og utdanning.	107
Navn	107
Barnetrygd	107
Økonomiske forhold.	108
Straffeprosessuelle rettigheter	108
Pass.	108
12 Samvær etter omsorgsovertakelse	108
Litteratur.	110
Fylkesnemnda fastsetter minimumssamvær	110
Telefonkontakt	111
Omfanget av samvær	111
Høyesterettspraksis om samvær.	112
EMK om samvær	114
Momenter ved vurdering av barnets beste	115
Samværsnekt	116
Tilsyn	117
Rusfrihet.	118
Sperret adresse	118
Barnevernet betaler	118
Samvær for andre enn foreldre.	119
Ikke samvær etter adopsjon	120
13 Oppheving av omsorgsovertakelse	121
Tilbakeføring hvis omsorgsevne hos foreldre	121
Unntak ved tilknytning hos fosterforeldrene	121
Reell fare for skadevirkninger	122
Bevisstyrke for å nekte tilbakeføring.	122
Høyesterettspraksis	123
Sakkyndiges vurderinger må prøves mot loven.	123
En egenverdi å flytte tilbake.	123
Barnets syn.	124
Omsorg skal opphøre når vilkårene foreligger	124
Sakkyndige anvender ikke loven	125
Parter i sak om oppheving av omsorg	126
Ettårsfrist for ny sak.	126
Fosterforeldrenes uttalerett.	127
Faktisk opphør av omsorg	128
14 Adopsjon	128
Adopsjon er inngripende og varig	128
Fratakelse av foreldreansvar.	129
Fosterhjems plasseringen må påregnes å bli varig	129

Når er adopsjon til barnets beste?	129
Rt. 2007 s. 561	131
Fosterforeldrene må ha vist seg skikket.	133
Man bør vente med å frata foreldreansvar til sak om adopsjonssamtykke	133
Beviskravet ved adopsjon.	134
Adopsjonsbevilling	134
Rettsvirkningene av adopsjon	134
Litteratur.	134
Høyesterettspraksis om adopsjon.	135
Adele Johansen i EMD	135
Samvær etter adopsjon.	136
15 Tiltak for barn og unge med alvorlige atferdsvansker	136
Tiltak rettet mot barnet.	136
Alvorlige atferdsvansker	137
Nødvendig og til barnets beste.	138
Plasseringsstedet må konkretiseres	138
Varighet av plassering	139
Lengstetid ved forutgående akutt-plassering.	140
Utover 18 år	140
Tvang hvis samtykke?	140
Plasseringsalternativer	141
Gjennomføring innen seks uker.	141
Parter i atferdssaker	141
Lovens vilkår kan underkommunisere bakenforliggende omsorgssvikt	142
Samtykke til plassering som atferdstiltak	142
Tre uker tvang ut fra samtykke.	143
Tiltaksplan ved atferdsplassering.	143
16 Enslige mindreårige asylsøkere.	144
Hjelpeverge	144
17 Flytting av barn som ikke bor hos foreldre	145
Flytting må være nødvendig eller til barnets beste	146
Flyttevedtak i barneverntjenesten.	146
Fosterforeldres partsstilling	147
Tidsbegrenset forbud mot flytting av privat plasserte	147
Tremånedersfristen.	149
18 Ettervern utover 18 år	150
Inntil 23 år med samtykke	150
Staten betaler bare til 20 år	150

Vedtak om ettervern	151
Tiltaksplan for ettervern	151
Det går ikke så bra med barnevernsbarn etterpå	152
19 Akuttvedtak.	152
Midlertidig hjelp uten protest	153
Fare for vesentlig skade	153
Beviskravet ved akuttvedtak	154
Ikke hastevedtak for å undersøke nærmere	154
Regulering av besøk	154
Plasseringsalternativer	155
Foreløpig godkjenning innen 48 timer	155
Forslag til fylkesnemnda innen seks uker	155
Klage over akuttvedtak	155
Saksbehandlingen i barneverntjenesten	156
Hastevedtak om nyfødte og privatplasserte	156
Hastevedtak om atferdstiltak	157
To ukers oppfølgingsfrist ved hastevedtak om atferdstiltak	157
Fri sakførsel	158
Nødrett ved medisinsk behandling som haster	158
III SAKSBEHANDLINGEN I KOMMUNEN.	159
20 Forvaltningslov. Partsrettigheter og klage. Frister	159
Forvaltningsloven	159
Inhabilitet	160
Politiattest	160
Veiledningsplikt	160
Pålegg om opplysninger	161
Enkeltvedtak	161
Prosessledende avgjørelser	162
Partsrettigheter	163
Parter i barnevernsaker	163
Begrunnelse	164
Klage	164
Forskrifter om mulkt ved sen saksbehandling	165
21 Barnevernets taushetsplikt	166
Taushetsplikt	166
Fritak for taushetsplikten	166
Beskyttelse av klient og tillit til barnevernet	166
Hvem har taushetsplikt?	167
Hva er undergitt taushetsplikt?	168

Parter har som regel ikke taushetsplikt overfor utenforstående	169
Taushetsbelagt informasjon om eget barn	169
Samtykke kan oppheve barnevernets taushetsplikt	170
Ikke taushetsplikt innenfor barnevernet	171
Fosterforeldres rett til opplysninger	171
Opplysninger til andre offentlige organer	172
Politianmeldelse	172
Gravid rusmisbruker	172
Taushetsplikt og samarbeid	173
Forsøksvirksomhet	173
Ikke taushet om kilder	174
Ikke taushetsplikt etter barnevernloven ved rettslig overprøving	174
Vitner med taushetsplikt etter barnevernloven	174
Partens fritak for vitners taushetsplikt	175
Uttalelse fra barnevernet i sak etter barneloven	176
22 Iverksetting av vedtak. Gjennomføring med tvang	176
Kan gjennomføres så snart partene er underrettet	177
Underretning om vedtak	177
Utsatt iverksetting	177
Politibistand ved gjennomføring	178
23 Barnets mening og partsstilling. Barnets talsperson.	179
Selvbestemmelsesrett	179
Det skal legges vekt på barnets syn	179
Høyesterett tillegger barnets syn begrenset vekt	180
Ikke plikt til å ha mening	182
Barnets partsrettigheter	183
Barnets talsperson	184
IV FYLKESNEMNDA	188
24 Fylkesnemnda og nemndas vedtak	188
Statlig uavhengig nemnd	188
Saker som avgjøres i fylkesnemnda	189
Nemndas sammensetning	189
Initiativ til sak	190
25 Saksbehandlingen i fylkesnemnda	191
Parter i nemnda	191
Advokater	192
Begjæring til fylkesnemnda og tilsvar	192
Bevis	193

Saksforberedelse	193
Forhandlingsmøte.	193
Vitner og private parter	194
Vedtaket	194
Klage over akuttvedtak.	195
Samtaleprosess	195
Hvem betaler hva i fylkesnemnda?	196
V DOMSTOLSKONTROLL	197
26 Rettslig overprøving i barnevernsaker	197
Tvisteloven kapittel 36.	197
Rettens vurderingstema	197
Saken trekkes	199
Vedtak som kan overprøves	199
Hva er saken for retten?	200
Private kan bare få prøve virksomme inngrep	202
Rettslig interesse må foreligge hele tiden	202
Kommunen kan få overprøvet ikkevirksomme vedtak	203
Andre krav kan ikke trekkes inn	203
Vilkår og forutsetninger	204
27 Parter i retten og saksbehandlingen	204
Saksanlegg	204
Litteratur.	205
Verneting	205
Rask behandling i retten.	205
Parter i sak om rettslig overprøving	206
Møte- og forklaringsplikt.	208
Offentlig part	208
Fosterforeldres søksmålsadgang	209
Partshjelp. Hjelpeintervensjon	209
Utsatt iverksetting og omgjøring	211
Midlertidig avgjørelse etter begjæring fra kommunen	212
Dom om opphør av tvang.	212
Sakkyndige.	212
Mandat for sakkyndige.	214
Vitner med taushetsplikt.	215
Hovedforhandlingen.	216
Anke til lagmannsrett	216
Om bokstav a)	217
Nye opplysninger etter bokstav b)	218
Om bokstav c)	218
Etter bokstav d)	219

Begrunnelse av avslag	219
Anke over avslag på samtykke til lagmanns- rettsbehandling	220
Oppsettende virkning i lagmannsretten	220
Anke til Høyesterett	220
Ny sak må starte i fylkesnemnda, etter ett år	221
Utgiftene ved rettslig overprøving	221
VI FOSTERHJEM OG BARNEVERNINSTITUSJONER	223
28 Fosterhjem, fosterforeldre og fosterbarn	223
Fosterhjem etter loven	223
Oppfølging av fosterhjem	224
Godkjenning av fosterhjem	225
Tilsynsfører	226
Fosterhjemsavtalen	227
Godtgjørelse til fosterforeldre	227
Forsterket fosterhjem	227
Funksjonshemmede fosterbarn	228
Ansvarsfordeling fosterforeldre og barnevernet	228
Biologiske foreldres ansvar etter omsorgsovertakelse	228
Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter	228
Sykepenger	229
Omsorgspermisjon	229
Når fosterbarnet blir sykt	229
Feriepenger	229
Skatt for fosterforeldre	229
Skatt for fosterbarn	229
Barnetrygd	230
Fosterforeldre og taushetsplikt	230
Fosterforeldres partsrettigheter	231
Fosterhjemsplassing i utlandet	231
Opphør av fosterhjemsplassing	232
Biologiske foreldre dør	232
Fosterbarns rettsstilling	233
29 Institusjoner. Rettigheter under opphold	233
Godkjenning av barneverninstitusjoner	233
Krav til kvalitet	234
Fylkesmannens tilsynsansvar	234
Kommunen betaler minstesats	235
Rettigheter og tvang	235
Skolegang	236

VII SÆRLIGE EMNER	237
30 Barnelov og barnevernlov	237
Barnevern er offentlig. Barnelov er privatrett	237
Ansvaret for foreldreløse	238
Betydningen av barnevernvedtak i saker mellom foreldre etter barneloven	239
Den ene av foreldrene ønsker fortsatt barnevernomsorg .	239
Begge foreldre ønsker opphør av barnevernomsorg	240
Uttalelse fra barnevernet i barnefordelingsaker	241
31 Den europeiske menneskerettighetskonvensjon og FNs barnekonvensjon	241
EMK, artikkel 8, verner familieliv	241
EMK, artikkel 6, om rettferdig rettergang	242
Olsson mot Sverige	243
Andersson mot Sverige	243
Ericsson mot Sverige	243
Adele Johansen mot Norge	243
Bronda mot Italia	245
K og T mot Finland	245
Saksbehandlingstid.	245
FNs barnekonvensjon.	246
Litteratur	247
32 Barnevernets erstatningsansvar for feil og forsømmelser	247
Vilkår for erstatning	247
Litteratur.	248
Årsakssammenheng	248
Arbeidsgiveransvar.	248
Oppreisningserstatning.	249
Organansvar	249
Menerstatning.	250
Foreldelse	250
Rettspraksis	250
Aure-dommen	251
Akuttvedtak	251
Unnlatt omsorgsovertakelse.	252
Foreldelse	254
Rett saksøkt og foreldelse	254
Uberettiget undersøkelsessak.	255
Penger tilhørende fosterbarn	255
Plassert på kollektiv uten vedtak	256

	Menerstatning. Objektivt ansvar	256
	Politianmeldelse	256
	Ærekrenkelse	257
	Beskyldninger mot fosterfar	257
	Påstand om seksuelle overgrep	257
	Bekymringsmelding	258
	Mangelfull omsorg	258
	Ansvar for saksomkostninger	258
	Den europeiske menneskerettighetsdomstol	259
	Erstatning uten å saksøke kommunen	259
	Sivilt søksmål	259
	Erstatning til fornærmet i straffesak	259
	Voldsoffererstatning	260
	Ærekrenkelsessaker	260
	Billighetserstatning fra staten	261
	Billighetserstatning fra kommunen	261
33	Strafferett og barnevern	262
	Barneverntiltak uavhengig av straff	262
	Forholdet politi og barnevern	262
	Atferdstiltak er ikke straff	263
	Politianmeldelse fra barnevernet	264
	Anmeldelse fra barnevernet mot egne barn	265
	Barn under omsorg som siktet	266
	Barn under omsorg som fornærmet	266
	Varetektsfengsling av barn	266
	Soning på barneverninstitusjon	267
34	Internasjonal barnebortføring og menneskehandel	267
	Haagkonvensjonen om internasjonal barnebortføring	267
	Sivilavdelingen i Justisdepartementet er sentralmyndighet	267
	Plassering som barneverntiltak er vernet av traktaten	267
	Retten kan bestemme plassering hos barnevernet	268
	Mindreårige som er utsatt for menneskehandel	268
35	Fri rettshjelp i barnevernsaker	270
	Fri sakførsel i fylkesnemnda	270
	Rettslig overprøving	271
	Valg av advokat. Bostedsforbehold	271
	Ansvar for motpartens saksomkostninger	272
	Parters reise- og oppholdsutgifter	272
	Utgifter til tolk	272
	Fritt rettsråd uten inntektsgrense	273

Fritt rettsråd med inntektsgrense	273
VIII LOVTEKSTER OG FORSKRIFTER.	275
36 Barnevernloven av 17. juli 1992 nr. 100	275
Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde.	275
Kapittel 2. Ansvarsfordeling og administrasjon.	275
Kapittel 3. Kommunens og barneverntjenestens generelle oppgaver.	279
Kapittel 4. Særlige tiltak.	280
Kapittel 5. Institusjoner.	290
Kapittel 5A. Omsorgssentre for mindreårige.	292
Kapittel 6. Generelle saksbehandlingsregler.	294
Kapittel 7. Saksbehandlingsregler for fylkesnemnda . . .	299
Kapittel 8. Ansvar for å gi hjelp etter loven.	306
Kapittel 9. Finansiering, egenbetaling.	307
Kapittel 10. Lovens ikrafttredelse og overgangsregler. . .	309
37 Tvisteloven av 17. juni 2005 nr. 90, Kap. 36.	310
Kapittel 36. Saker om administrative tvangsvedtak i helse- og sosialsektoren	310
38 Oversikt over forskrifter	312
39 Rundskriv, retningslinjer, veiledninger og brosjyrer.	
Prinsipputtalelser	315
Rundskriv og retningslinjer	315
Veiledninger og brosjyrer.	317
Prinsipputtalelser	318
IX REGISTER.	319
40 Forkortelser og litteraturhenvisninger	319
Forkortelser	319
Litteraturhenvisninger	320
41 Lovregister	324
42 Domsregister	333
43 Stikkordregister	338